

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΤΑΔΑΚΗΣ

Ηλιούπολη 23/09/2020

Αρ. πρωτ. [REDACTED]

Προς Δήμαρχο Ηλιούπολης
κ. Γεώργιο Χατζηδάκη

Δ/ση : Σοφ. Βενιζέλου 114 -
Ηλιούπολη
Ταχ. Κωδ.: 163 42
Τηλέφωνο: 210 9970122
Φαξ : 210 9960609

Επί του υπ' αριθ. πρωτ. [REDACTED] ερωτήματός σας η νομική μου άποψη είναι η εξής:

Α) επί της ισχύος ή μη των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων που επιβλήθηκαν για τη δημιουργία ΚΥΤ

1. Εκ προοιμίου πρέπει να αναφερθεί ότι το Κέντρο Υψηλής Τάσης (ΚΥΤ) από το 2003 έχει κατασκευαστεί αυθαίρετα και λειτουργεί χωρίς νόμιμη αδειοδότηση.

Το ΣΤΕ με την απόφαση **1672/2005** ακύρωσε την ΚΥΑ 88547/26.11.2002 με την οποία είχαν εγκριθεί Περιβαλλοντικοί Όροι για το έργο επέκτασης του Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) 400/150 KV στην Β' Ζώνη προστασίας του Υμηττού, στα όρια των Δήμων Ηλιούπολης –Αργυρούπολης, με την απόφαση **1678/2005** ακύρωσε την απόφαση 8800/27.2.2002 του ΥΠΕΧΩΔΕ με την οποία καθορίστηκαν όροι και περιορισμοί δόμησης για την ανέγερση του προαναφερόμενου ΚΥΤ και με την απόφαση **1676/2005** ακύρωσε την ΚΥΑ 130575/28.1.2003 με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή Γραμμής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας 400/150 KV από το Λαύριο στο ΚΥΤ Ηλιούπολης- Αργυρούπολης διά μέσου του ορεινού όγκου του Υμηττού.

Οι λόγοι για τους οποίους το ΣΤΕ ακύρωσε τις προαναφερόμενες υπουργικές αποφάσεις συνοψίζονται στο ότι «το ΚΥΤ επετράπη να κατασκευασθεί εντός της Ζώνης Β' προστασίας του Υμηττού, με συνέπεια την κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 24 του Συντάγματος υποβάθμιση του περιβάλλοντος και την επιδείνωση της κατάστασης αυτού» και ότι «η εγκατάσταση του ΚΥΤ εντός της Β' Ζώνης του Υμηττού κρίθηκε ως ασυμβίβαστη με την προστασία της οικολογικής ισορροπίας του βουνού».

Στη συνέχεια, στις **31-3- 2012** εκδόθηκε από το Τριμελές Συμβούλιο του ΣΤΕ η απόφαση 67/2012, σύμφωνα με την οποία επιβλήθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), χρηματική κύρωση 15.000 ευρώ την οποία έπρεπε να καταβάλει σε κατοίκους της περιοχής του ΚΥΤ, οι οποίοι με την από 10/10/2008 αίτησή τους ζητούσαν να συμμορφωθεί η ΔΕΗ και το ΥΠΕΚΑ με τις αποφάσεις 1672/2005 και 1675/2005 της Ολομέλειας του ΣΤΕ.

Τέλος στις **11 -9- 2013**, με την υπ' αριθ. 5560/2013 απόφαση του το Εφετείο Αθηνών δέχτηκε την έφεση 69 κατοίκων της περιοχής Ηλιούπολης - Αργυρούπολης και επιδίκασε στην ΔΕΗ το ποσόν των 10.000 ευρώ - προσαυξημένο με τους νόμιμους τόκους - ανά προσφεύγοντα κάτοικο, που αφορά χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από την παράνομα συνεχιζόμενη λειτουργία του ΚΥΤ της ΔΕΗ στον Υμηττό.

Σύμφωνα με αυτή την απόφαση του Εφετείου Αθηνών, η κατασκευή ενός νέου ΚΥΤ δίπλα στα σχολεία, τους αθλητικούς χώρους και τα σπίτια των κατοίκων της περιοχής, αποτελεί ένα νέο θανάσιμο κίνδυνο, εφόσον *«...η κατασκευή του έργου(ΚΥΤ) έχει θέσει σε κίνδυνο και θα θέσει και στο μέλλον την υγεία των εναγόντων (κατοίκων), λόγω της εκπομπής ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στην κατοικημένη περιοχή».*

Το ΚΥΤ σήμερα συνεχίζει να λειτουργεί, πάρα το γεγονός ότι η Πολεοδομία το έκρινε κατεδαφιστέο, επειδή το περιφερειακό ΣΧΟΟΑΠ (Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων) της Περιφέρειας Αττικής μετά από αίτημα της ΔΕΗ αναγνώρισε ότι είναι έργο μεγάλης εμβέλειας και πρότεινε την εξαίρεσή του από την κατεδάφιση μέχρι να εγκριθούν νέου περιβαλλοντικοί όροι

2. Ο χώρος που σήμερα είναι εγκατεστημένο το ΚΥΤ είχε παραχωρηθεί στη ΔΕΗ δυνάμει δυο αναγκαστικών απαλλοτριώσεων: Της υπ' αριθ. 51792/26-5-1967 (ΦΕΚ 65Δ'/12-6-67) και της υπ' αριθ. Β 953/2892/3-7-1974 (ΦΕΚ 190Δ'/20-7-1974). Με την πρώτη απαλλοτριώθηκαν 96.600 τ.μ. υπέρ της ΔΕΗ «λόγω δημοσίας ωφελείας δια την εγκατάστασιν του νέου υποσταθμού Αργυρουπόλεως» και με τη δεύτερη απαλλοτριώθηκαν υπέρ της ΔΕΗ 41.718 τ.μ «προς επέκτασιν του κέντρου Υπερυψηλής τάσεως 150/400». Στην δεύτερη απαλλοτρίωση αναφέρεται ότι «η απαλλοτριουμένη έκτασις φέρεται ως ανήκουσα εις το Δημόσιον, προβάλλουσι δε δικαιώματα κατά μέρος επ' αυτής ο Αλέξανδρος και ο Ιωάννης Νάστος του Κων/νου»

Εδώ προκύπτουν τα εξής σημαντικά: Πρώτον ότι εξ αρχής η απαλλοτριωθείσα έκταση προορίσθηκε **για λειτουργία σταθμού υπερυψηλής τάσης**. Δεύτερον ότι το Δημόσιο θεωρούσε πάντοτε την έκταση Δημόσια, όμως λόγω φερόμενων ιδιωτικών δικαιωμάτων και διεκδικήσεων, προχώρησε σε απαλλοτρίωση του χώρου.

Ο Δημόσιος χαρακτήρας της έκτασης σήμερα βέβαια έχει πανηγυρικά επιβεβαιωθεί μετά τις αποφάσεις 257/2016 του Εφετείου Αθηνών και 826/2018 του Αρείου Πάγου που απέρριψαν αμετάκλητα της διεκδικήσεις και αξιώσεις των κληρονόμων Νάστου.

Βέβαια, τίθεται το ερώτημα αν μετά τις αποφάσεις αυτές ακυρώνεται αναδρομικά η απαλλοτρίωση (καθώς κε των υστέρων κρίθηκε ότι η έκταση είναι Δημόσια και συνεπώς δημόσια γη δεν απαλλοτριώνεται) και αν περαιτέρω αμφισβητούνται τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα της ΔΕΗ αρχικά και του καθολικού διαδόχου αυτής σήμερα ΑΔΜΗΕ, υπέρ των οποίων συντελέσθηκε η απαλλοτρίωση.

Θεωρώ ότι η αμφισβήτηση της νομιμότητας της προς 50 ετών συντελεσθείσας απαλλοτρίωσης και των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων της ΔΕΗ-ΑΔΜΗΕ (εννοείται βέβαια ότι αναφέρομαι μόνο σε ιδιοκτησιακά δικαιώματα και όχι στην ύπαρξη και λειτουργία του παρανόμως κατά τα ανωτέρω εγκατεστημένου και λειτουργούντος ΚΥΤ), στερείται νομικού ερείσματος και παράλληλα δημιουργεί παράπλευρους κινδύνους για τα συμφέροντα του Δήμου. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με πάγια Νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου (ΣΤΕ ολομ. 3289/2005, 3652/2011, 3031/2014) **δεν είναι δυνατή** ανάκληση συντελεσθείσας απαλλοτριώσεως, εφόσον ο σκοπός της έχει εκπληρωθεί με τη χρησιμοποίηση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου

Σύμφωνα με τον Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων, ν. 2882/2001 (ΦΕΚ Α'17/2001) άρθρο 12§1 ν. 2882/2001 (Α' 17), «Ανάκληση απαλλοτρίωσης μπορεί να υπάρξει, μόνο στην περίπτωση που εκδηλώθηκε σαφώς και ανενδοιάστως βούληση να μη χρησιμοποιηθεί το απαλλοτριωθέν για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε ή για άλλο σκοπό δημόσιας ωφέλειας, καθώς και όταν, ενόψει του σκοπού που επιδιώχθηκε με την απαλλοτρίωση, παρήλθε μακρό, πέραν του ευλόγου, χρονικό διάστημα και εκείνος υπέρ του οποίου κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση αδράνησε αδικαιολόγητα για την πραγματοποίηση του αρχικού σκοπού αυτής ή άλλου σκοπού δημόσιας ωφέλειας» .

Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με πάγια νομολογία, η ανάκληση συντελεσμένης απαλλοτρίωσης, που κηρύχθηκε υπέρ του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κ.λπ., **επαφίεται, από το νόμο, στη διακριτική ευχέρεια της Διοικήσεως, η οποία είναι και η μόνη που μπορεί να την αμφισβητήσει και να την άρει**

Στην προκείμενη περίπτωση πρέπει επιπλέον να επισημανθούν τα παρακάτω:

1. Ουδέποτε κατά την μακρά πορεία των δικών που αφορούσαν στο ΚΥΤ δεν τέθηκε αμφιβολία ή επιφύλαξη για το κύρος των απαλλοτριώσεων, δεδομένων των αντιρρήσεων και αντιδράσεων των Δήμων και των Δημοτών για τις διεκδικήσεις των κληρονόμων Ναστού

2. Στην πόλη μας έχουν συντελεσθεί και άλλες απαλλοτριώσεις σε οικόπεδα τα οποία διεκδικούσαν οι Νάστοι και στη συνέχεια κρίθηκαν αμετάκλητα ως δημόσια. Αναφέρω ενδεικτικά την υπ' αριθ. Π 2487/1311/13-3-1973 αναγκαστική απαλλοτρίωση κτημάτων συνολικού εμβαδού 94,723,75 τ.μ. προς ανέγερση σχολικού συγκροτήματος. Δεν είναι άλλο από το συγκρότημα των Πολυκλαδικών, το οποίο σήμερα δυνάμει διαπιστωτικής απόφασης αποτελεί ιδιοκτησία του Δήμου μετεγγραμμένη στη μερίδα του στο Υποθηκ/κείο

και Κτηματολόγιο. Και σ'αυτην την απόφαση απαλλοτριώσης αναφέρεται ότι *«επί της απαλλοτριουμένης εκτάσεως προβάλλουσι δικαιώματα κυριότητος οι 1)Αλέξιος Κ. Νάστος 2) Ιωάννης κ. Νάστος κ.λπ.»*

3. Η ΔΕΗ με τις υπ'αριθ. 118/14-8-1987 και ΓΓΔ/622/14-2-1996 αποφάσεις της παραχώρησε τμήματα της έκτασης που κατείχε δυνάμει των παραπάνω απαλλοτριώσεων στο Δήμο Ηλιούπολης αφενός για την κατασκευή δρόμου προσπελάσεως στο χώρο στάθμευσης των απορριμματοφόρων του Δήμου και πρανούς επιχώματος αφετέρου για τη δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων.

Από τα παρακάτω γίνεται αντιληπτό, ότι αν, πάρα τη νομική επισφάλεια, αμφισβητηθεί το κύρος των γενομένων απαλλοτριώσεων υπέρ της ΔΕΗ, δημιουργείται εκ παραλλήλου ο νομικός κίνδυνος αμφισβήτησης και του κύρους των λοιπών, όπως η παραπάνω, απαλλοτριώσεων αλλά και των παραχωρήσεων που είχε κάνει υπέρ του Δήμου η ΔΕΗ.

B. Επί της εγκατάστασης και λειτουργίας κοιμητηρίου στο χώρο του ΚΥΤ

A. Καταρχήν, η ίδρυση νέων κοιμητηρίων εκτελείται σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του Α.Ν.582/1968 «Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων» (ΦΕΚ Α' 225/68) που ορίζει ότι *«η ίδρυσις και συντήρησις κοιμητηρίων (νεκροταφείων) ανήκει εις την αποκλειστικήν αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων»* και οι όροι που διέπουν την ίδρυση αυτή προβλέπονται από την ΥΑ Α5/1210/1978 (ΦΕΚ Β-424/10-5-1978)

Σύμφωνα με την Βασική Πολεοδομική Νομοθεσία (ΠΔ 27/7/99, άρθρο 190, *«η ίδρυση και συντήρηση κοιμητηρίων ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να φροντίζουν έγκαιρα για την εξασφάλιση των απαιτούμενων χώρων».*

Αυτό καθορίζεται ρητά στο άρθρο 75 του ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων): *«Αρμοδιότητες. Ι. Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις... Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) ... β) Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1. ... 10. **Ο καθορισμός των χώρων για τη***

δημιουργία κοιμητηρίων ... II. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες ασκούν, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι, ειδικότερα, οι ακόλουθες: 1. ...8. **Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων...».**

Το γενικό νομοθετικό πλαίσιο για τη δημιουργία κοιμητηρίων προβλέπει δύο στάδια της χωροθέτησης και της αδειοδότησης. Το δεύτερο αγορά την διοικητική διαδικασία έγκρισης λειτουργίας κατά τα οριζόμενα στο ν. 4264/14. Το πρώτο ορίζει τις βασικές προϋποθέσεις για την επιλογή της θέσεως ως προς τις αποστάσεις από το άκρο του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, τα φρέατα και τις πηγές πόσιμου νερού, τη σύσταση του εδάφους, το υψηλότερο όριο της στάθμης του υπεδάφιου υδροφόρου ορίζοντα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, τον αποκλεισμό εγκατάστασης σε περιοχές που υπόκεινται σε πλημμύρες και ισχυρούς ανέμους, όπως αυτά καθορίστηκαν με την ΚΥΑ Α5/1210/1978 και το ΠΔ 1128/1980 (250 μέτρα από άκρο σχεδίου πόλης, 100 μέτρα από φρέατα και 50 μέτρα από πηγές ποσίμου ύδατος)

Οι αποστάσεις αυτές με το άρθρο 29 του ν. 2508/97 προβλέφθηκε ότι μπορούν να μειωθούν βάσει υδρογεωλογικής μελέτης και με το άρθρο 148 παρ. 3 του ν. 4495/17 η απόσταση από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης καθορίστηκε σε 50 μ., εφόσον από μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων προκύπτει ότι η μείωση αυτή της απόστασης δεν έχει επιπτώσεις στο οικιστικό περιβάλλον και τη δημόσια υγεία.

Μετά από αντιδράσεις φορέων, όπως αυτή του Συνδέσμου Γεωλόγων Μελετητών Ελλάδας, ο οποίος με το από 17/1/2018 έγγραφό του προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θεωρεί μη αναγκαία την ΜΠΕ στη φάση της διαδικασίας χωροθέτησης, καθώς αυτή συνδέεται **όχι με τη χωροθέτηση, αλλά με την μελέτη για την κατασκευή** του κοιμητηρίου, ήρθε ο ν. 4602/2019 στο άρθρο 60 που σήμερα ισχύει, να αντικαταστήσει τους προηγούμενους νόμους και προβλέπει πλέον **στο στάδιο της χωροθέτησης και των αποστάσεων όχι Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αλλά μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας και υδρογεωτεχνική μελέτη**, οι οποίες θα αποδεικνύουν ότι η μείωση των αποστάσεων δεν επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στο οικιστικό περιβάλλον και τη δημόσια υγεία και ότι δεν προκύπτει

κίνδυνος ρύπανσης ή μόλυνσης του υπόγειου υδροφόρου στρώματος. Προϋπόθεση βέβαια για την ίδρυση ή επέκταση του κοιμητηρίου είναι να υπάρχουν μεταξύ αυτού και του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή ορίου οικισμού αδόμητοι ή κοινόχρηστοι χώροι ή χώροι πρασίνου.

Όσον αφορά στα Διαδημοτικά Κοιμητήρια, η χωροθέτηση και λειτουργία αυτών προβλέπεται από το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας Αττικής (ν. 4277/2014, ΦΕΚ Α 156/1-8-2014) που αναφέρει στο άρθρο 32 παρ. 6:

«6. Για τη χωροθέτηση κοινωνικών υποδομών μεγάλης κλίμακας αναζητούνται τρόποι διαδημοτικής εξυπηρέτησης για τη βέλτιστη επιλογή θέσεων και την ενιαία διαχείρισή τους. Ειδικότερα: α) Προωθείται κατά προτεραιότητα η χωροθέτηση διαδημοτικών κοιμητηρίων, για την ορθολογική εξυπηρέτηση των αναγκών των επιμέρους χωρικών ενοτήτων. Οι χώροι αυτοί οριοθετούνται ανάλογα με τις ανάγκες και τις δεσμεύσεις των εξειδικευμένων μελετών»

Στην πράξη Διαδημοτικά Κοιμητήρια έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν σε όλη την επικράτεια, μέσω των Συνδέσμων που προβλέπει το κεφάλαιο Β του ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων):

«ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ. Άρθρο 245. Σύσταση. 1. Δύο ή περισσότεροι Δήμοι ή Κοινότητες μπορούν, με απόφαση καθενός από τα δημοτικά ή κοινοτικά τους συμβούλια, να συστήσουν Σύνδεσμο Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων **με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών** ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.»

Τα παραπάνω αναφέρω για να επισημανθεί ότι η χωροθέτηση, δηλαδή η επιλογή του χώρου και στη συνέχεια η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών ή διαδημοτικών κοιμητηρίων αποτελούν αποκλειστική επιλογή και αρμοδιότητα των Δήμων, όπως εκφράζονται δια των οργάνων τους, σύμφωνα πάντα με τις προβλέψεις και προδιαγραφές του νόμου.

Β. Ο συγκεκριμένος χώρος που είναι εγκαταστημένο το ΚΥΤ που διαχειρίζεται σήμερα ο ΑΔΜΗΕ, υπό το καθεστώς του προηγούμενου ΠΔ

βρισκόταν σε προστατευόμενη ζώνη Υμηττού. Σε κάθε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε στην απάντηση επί του πρώτου ερωτήματος, η χρήση του χώρου ήταν σύμφωνα με την αρχική απαλλοτρίωση του 1967 για χρήση κοινής ωφελείας για την εγκατάσταση υποσταθμού ΔΕΗ, και με την δεύτερη απαλλοτρίωση του 1974 επέκτασης του κέντρου υπερυψηλής τάσης 150/400 .

Τον Μάιο του 2020, με τον ν. 4685/7-5-2020, (ΦΕΚ 92Α, 7-5-2020) , στο άρθρο 44 παρ.18, προστέθηκαν στο άρθρο 14 του ΠΔ 59/2018 που αφορούσε στις χρήσεις γης, τα άρθρα 14α, 14β, 14γ και 14δ που καθορίζουν αντίστοιχες «ζώνες», δηλαδή «14α: Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης», «14β: Ζώνη προστασίας της φύσης», «14γ: Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών» και «14δ: Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων». Σε κάθε μία από τις ζώνες αυτές επιτρέπονται συγκεκριμένες χρήσεις οι οποίες επιλέγονται και εξειδικεύονται κατά περίπτωση για κάθε προστατευόμενη περιοχή βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 2 του άρθρου 21` του ν. 1650/1986 με το ΠΔ που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρ. 21 του ίδιου νόμου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε κάθε μία από τις Ζώνες αυτές (οι οποίες προφανώς έχουν τεθεί σε αντικατάσταση των όρων Α΄, Β΄ Ζώνη Υμηττού κλπ του προηγούμενου ΠΔ), προβλέπεται ρητά **συγκεκριμένη χρήση δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).**

Συνεπώς ο υφιστάμενος σήμερα νόμος προβλέπει τη δυνατότητα μεταξύ άλλων και της εγκατάστασης και λειτουργίας κοιμητηρίων, αφού αναμφίβολα αυτά συνιστούν δομή και εγκατάσταση κοινής ωφέλειας.

Σημειωτέον ότι υφίστανται και λειτουργούν σήμερα κοιμητήρια πέριξ του Υμηττού και δη σε ζώνες υψηλής προστασίας, όπως αυτά των Δήμων Παπάγου, Βούλας και Χολαργού. Η λειτουργία τους έχει επιτραπεί αρχικά με το ν. 4237/14 άρθρο 11 που αναφέρει ότι «*Επιτρέπεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος και προστασίας της δημόσιας υγείας, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, η λειτουργία δημοτικών νεκροταφείων σε χώρους που ήδη χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτόν εντός προστατευόμενων από ειδικές διατάξεις περιοχών*» και στη συνέχεια με τον ν. 4280/14 άρθρο 52 παρ. 16 που αναφέρει ότι: «*Κοιμητήρια υφιστάμενα, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος*

νόμου, κατά την έννοια και τις προϋποθέσεις της Α5/2010 της από 19.4./10.5.1978 υπουργικής απόφασης (Β' 424), με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις τους σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα θεωρούνται νομίμως υφιστάμενα. Τα όρια της έκτασης που καταλαμβάνουν αποτυπώνονται με μέριμνα του οικείου Δήμου και ελέγχονται από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία. Για τη νομιμότητα αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τυχόν πράξεις της Διοίκησης για την προστασία των ανωτέρω εκτάσεων ανακαλούνται αυτοδίκαια».

Για τη δημιουργία κοιμητηρίου στο συγκεκριμένο χρόνο απαιτείται παραχώρηση γης από τον σημερινό ιδιοκτήτη αυτής τον ΑΔΜΗΕ, καθολικό διάδοχο της αρχικής δικαιοπαρόχου του ΔΕΗ. Όπως ανέφερα στην επί του πρώτου ερωτήματος απάντησή μου, η αμφισβήτηση σήμερα των δικαιωμάτων του ΑΔΜΗΕ στο χώρο με την επίκληση της ακυρότητας των απαλλοτριώσεων λόγω της μεταγενέστερης απόφασης που δικαιώνει το Δημόσιο απέναντι στους διεκδικητές και η ανάκλησή τους αποτελεί εγχείρημα νομικά επισφαλές και συνάμα επικίνδυνο. Η χρήση του χώρου είναι μεν ενεργειακή, συνιστά όμως αναμφίβολα εγκατάσταση υποδομής κοινής ωφέλειας. Με την έννοια αυτή, ακόμα και αν θεωρητικά ακυρωνόταν η απαλλοτρίωση και η έκταση επανερχόταν στο Δημόσιο, δεν θα εμπόδιζε τίποτα το τελευταίο να παραχωρήσει όλη ή μέρος της επίδικης έκτασης για κοινωφελή σκοπό, δηλ. είτε για ενεργειακή εγκατάσταση είτε για λειτουργία νεκροταφείου, εφόσον βέβαια, ο Δήμος αποφασίσει να το ζητήσει .

Με βάση τα παραπάνω, θεωρώ ότι η χωροθέτηση, ίδρυση και λειτουργία κοιμητηρίου στον συγκεκριμένο χώρο δεν εμπίπτει σε απαγορευτική διάταξη νόμου, αλλά αποτελεί πολιτική επιλογή και απόφαση του Δήμου. Όσον δε αφορά στην επιβάρυνση ή μη του οικιστικού περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και τον κίνδυνο ρύπανσης ή μόλυνσης του υπόγειου υδροφόρου στρώματος, αυτό θα καταδειχτεί από τη μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας και την υδρογεωτεχνική μελέτη που υποχρεωτικά θα ακολουθήσουν, εφόσον το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίσει να επιλέξει το συγκεκριμένο χώρο.

Ολοκληρώνοντας την νομική μου άποψη επί των ερωτημάτων που μου τέθηκαν, την οποία παρακαλώ να θέσετε υπόψη του Δημοτικού Συμβουλίου, επισημαίνω τα παρακάτω :

Η νομική άποψη κάθε δικηγόρου αποτελεί απόρροια της επιστημονικής του γνώσης και εκφράζεται, όταν θεσμικά του ζητείται, μόνον από τον ίδιο και μπορεί να ταυτίζεται με την άποψη των άλλων συναδέλφων του μπορεί και όχι. Εξυπακούεται ότι ο Δικηγόρος του Δήμου που καλείται να εκφράσει τη νομική του άποψη πρέπει να ενεργεί αμιγώς υπηρεσιακά, αποφεύγοντας να εμπλέκεται σε παραταξιακές θέσεις ή αντιπαραθέσεις. Υπό την έννοια αυτή η μεν νομική προσέγγιση κάθε θέματος αφορά στους δικηγόρους, η δε πολιτική στα όργανα που εκφράζουν την πολιτική βούληση του Δήμου.

Ο ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΤΑΔΑΚΗΣ